

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, 7 czerwca 2011 r.

ZK/III/0934/1/11
„RZ”

Pan
mgr inż. Ireneusz Czech
Wójt Gminy
Kochanowice
ul. Wolności 5
42-713 Kochanowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 z późn. zm.), w okresie od 7 do 25 marca 2011 r. upoważnieni przez Wojewodę Śląskiego funkcjonariusze Policji przeprowadzili w podległej Panu Straży Gminnej w Kochanowicach kontrolę doraźną. Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym oraz prowadzenie czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenie, udzielania pouczeń, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych przez Straż Gminną w Kochanowicach, a także poprawność prowadzenia ewidencji wyposażenia i wyników działań straży – w związku z wykorzystywaniem przez strażników urządzeń samoczynnie ujawniających rejestrujących naruszenia przepisów ruchu drogowego.

W związku z kontrolą, której ustalenia przedstawione zostały w protokole kontroli sygn. ZK/III/0934/1/11 z dnia 7 kwietnia 2011 r. podpisanym przez Pana 21 kwietnia 2011 r. stosownie do § 11 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 z późn. zm.) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- I. w obszarze prowadzenia czynności wyjaśniających w ramach postępowań w sprawach o wykroczenia zarejestrowane przy użyciu urządzenia rejestrującego:
 - powierzenie osobom nieuprawnionym (pracownikom zewnętrznego podmiotu gospodarczego) czynności procesowych zastrzeżonych dla oskarżyciela publicznego, polegających na sporządzeniu stanowiących dowód popełnienia wykroczenia notatek urzędowych (w postaci tzw. „Raportów”), o których mowa w art. 54 § 3 kpow, zawierających dane osobowe właścicieli pojazdów, bądź osób kierujących pojazdami, przy czym powierzenie nastąpiło umową cywilną zawartą przez Gminę Kochanowice z podmiotem świadczącym usługi w zakresie „organizacji biura i przygotowania dokumentów związanych z procedurami prowadzonymi przez funkcjonariuszy straży gminnej w związku ze

stwierdzonymi wykroczeniami na drogach gminy”;

- stosowanie pism, tzw. „wezwań”, zawierających szereg błędów i sprzeczności, wprowadzających w błąd adresatów (właścicieli, użytkowników pojazdów, przedstawicieli banków i firm leasingowych) do których kierowane były wezwania, jak również wskazujących bezprawnie przysługujące im uprawnienia i ciężące na nich obowiązki (w zależności od statusu prawnego w postępowaniu),
- nadmiernie długi – sięgający nawet 2 i pół miesiąca – okres od czasu popełnienia czynu przez sprawcę do czasu ujawnienia wykroczenia (odczytu zdjęcia), będący w rażącej sprzeczności z zasadą szybkości postępowania wynikającą z treści art. 2 § 1 pkt 4 kpk, przywołanego w art. 8 kpow,
- nie wydrukowanie 21 zdjęć z aplikacji wspomagającej procedurę mandatową celem dokonania ich oceny w kierunku popełnienia wykroczenia przez kierującego pojazdem, a tym samym nie podjęcie czynności procesowych w tych sprawach (bezczyność),
- nadanie w 5 przypadkach różnych dat odczytu zdjęcia dokumentującego to samo wykroczenie na wydrukach tzw. „Raportów” (zawierających dane właścicieli, użytkowników pojazdów lub sprawców wykroczeń), stanowiących dowód popełnienia wykroczenia, o których mowa w art. 54 § 3 kpow,
- w 1 przypadku błędne wpisanie miejsca dokonywania pomiaru prędkości w tzw. „Raporcie ze zdarzenia, stanowiącym dowód popełnienia wykroczenia, o którym mowa w art. 54 § 3 kpow,
- sięgającą ponad 5 miesięcy zwłokę w przekazaniu Straży Gminnej w Kochanowicach kopii 5531 zdjęć przez podmiot realizujący na podstawie umowy cywilnej obsługę techniczną urządzenia rejestrującego,

II. w obszarze nakładania grzywnien w postępowaniu mandatowym wobec sprawców naruszających przepisy ruchu drogowego za wykroczenia zarejestrowane przy użyciu urządzenia rejestrującego:

- dopuszczenie, w latach 2010 – 2011, do realizacji przez Komendanta Straży Gminnej w Kochanowicach zadań w zakresie nakładania grzywnien w postępowaniu mandatowym na podstawie upoważnień nie spełniających wymogów § 4 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026 z późn. zm.), a mianowicie na podstawie upoważnień nie opatrzonych odciskiem pieczęci urzędowej organu wydającego,
- nałożenie w 547 przypadkach grzywny w drodze postępowania mandatowego po upływie 30 dni od ujawnienia wykroczenia,

przy czym należy podkreślić, że zgodnie z art. 9 z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz. 1466) postępowania w sprawach o wykroczenia dotyczące naruszeń przepisów ruchu drogowego w zakresie przekraczania dopuszczalnej prędkości lub niestosowania się do sygnałów świetlnych popełnione przed dniem 1 lipca 2011 r. prowadzone winny być – niezależnie od czasu ujawnienia – na podstawie przepisów obowiązujących w dniu popełnienia wykroczenia,

- w 3 przypadkach nałożenia grzywny w postępowaniu mandatowym – nie wpisanie w blankiet mandatu kwalifikacji prawnej wykroczenia,
- w 99 przypadkach nałożenia grzywny w postępowaniu mandatowym – przyjęcie błędnej

kwalifikacji prawnej czynów (art. 97 kw zamiast art. 92 § 1 kw),

- w 39 przypadkach nałożenia grzywny w postępowaniu mandatowym – nie spełnienie wskazanego w art. 98 § 3 kpow warunku prawomocności mandatu karnego kredytowanego, a mianowicie potwierdzenia odbioru mandatu przez ukaranego w sposób określony w § 4 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 20, poz. 201 z późn. zm.), tj. poprzez złożenie czytelnego podpisu na odcinku „C” (przenoszonego na odcinki „D” i „E”) blankietu mandatu,
- przesyłanie mandatów kredytowanych pocztą, co w 8 przypadkach skutkowało pokwitowaniem odbioru korespondencji przekazującej mandat przez osoby inne niż sprawca wykroczenia, co stanowi istotną wadę prawną w uprawomocnieniu się rozstrzygnięcia,
- w 43 przypadkach wystawienie mandatów karnych kredytowanych na właścicieli pojazdów, którzy nie wskazali komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania,
- w 3 przypadkach nadmierną – sięgającą nawet 78 dni – zwłokę w przekazaniu do właściwej miejscowo jednostki Policji kart rejestracyjnych Prd-5,

III. w obszarze dokumentowania wykonywanych przez strażników czynności:

- nie wydanie notatnika służbowego jednemu ze strażników gminnych realizujących czynności w zakresie kontroli ruchu drogowego, a tym samym odstępianie od dokumentowania prowadzonych przez Straż Gminną czynności.

Biorąc pod uwagę, iż w wyniku kontroli ustalono występowanie licznych, istotnych nieprawidłowości i uchybień naruszających przepisy, w tym rangi ustawowej, regulujące nakładanie grzywien w postępowaniu mandatowym, prowadzenie czynności w sprawach o wykroczenia, dokumentowanie prowadzonych czynności, a także wykorzystywanie przez straż gminną (miejską) urządzeń rejestrujących, w celu ich usunięcia należy podjąć zdecydowane środki naprawcze.

Mając na uwadze powyższe, niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zalecam:

1. zapewnienie prowadzenia czynności w ramach postępowania mandatowego zgodnie z art. 95 § 1 kpow w związku z art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o strażach gminnych, w szczególności zaprzestanie powierzania osobom nieuprawnionym zastrzeżonych dla oskarżyciela publicznego czynności procesowych, takich jak: sporządzanie dokumentacji procesowej w ramach czynności wyjaśniających oraz zapewnienie przeprowadzania tych czynności wyłącznie przez strażników Straży Gminnej w Kochanowicach, jako jedynych uprawnionych do ich sporządzania,
2. podjęcie działań zmierzających do zapewnienia przestrzegania zasad postępowania w sprawach o wykroczenie w trakcie prowadzenia czynności wyjaśniających, w tym zasady legalizmu i zasady bezpośredniości, w szczególności stosowanie trybu wskazanego w art. 54 § 7 kpow jedynie w uzasadnionych przypadkach,
3. podjęcie działań zmierzających do zapewnienia swobody wypowiedzi osobowym źródłem dowodowym, w szczególności przestrzeganie tych zasad w sytuacji odbierania wyjaśnień osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest sprawcą wykroczenia w trybie art. 54 § 7 kpow,
4. podjęcie działań zmierzających do zapewnienia szybkiej reakcji na zaistniałe wykroczenie,

- w szczególności skrócenie czasu jaki upływa od dnia zaistnienia wykroczenia do jego ujawnienia (odczytania z urządzenia rejestrującego) skutkującego rozpoczęciem biegu terminów procesowych, a także konsekwentne ujawnianie popełnionych wykroczeń w sposób chronologiczny, służący zminimalizowaniu możliwości ustania karalności czynów,
5. zapewnienie zgodnego z prawdą oznaczania datami materiałów dowodowych (ujawnienia wykroczenia) mających znaczenie prawne w prowadzonych postępowaniach w sprawach o wykroczenie,
 6. prawidłowe dokumentowanie w materiałach dowodowych miejsca prowadzenia czynności, w tym w szczególności czynności kontroli ruchu drogowego,
 7. spowodowanie wydania strażnikowi (Komendantowi Straży Gminnej w Kochanowicach) upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego spełniającego wymogi wskazane w § 4 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026 z późn. zm.),
 8. stosowanie, w szczególności w postępowaniach w sprawach o wykroczenia polegające na przekraczaniu dopuszczalnej prędkości lub niestosowaniu się do sygnałów świetlnych – trybu określonego w art. 97 § 1 pkt 2 kpow, w związku z art. 9 ustawy z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 225, poz. 1466), tj. (w objętych kontrolą przypadkach) nakładanie grzywny w drodze mandatu karnego do 30 dni – licząc od dnia ujawnienia czynu (odczytu z urządzenia rejestrującego), a w przypadku przekroczenia tego terminu – kierowanie wniosków o ukaranie do sądu,
 9. poprawne i zgodne z § 4 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 20, poz. 201 z późn. zm.) wypełnianie blankietów mandatów karnych, w szczególności zapewnienie spełniania formalnych wymogów prawnych (pokwitowanie odbioru mandatu karnego kredytowanego wyłącznie przez sprawcę), jak i formalnych (wpisanie wymaganych danych wskazanych w treści wzmiankowanego przepisu, a także prawidłowej kwalifikacji prawnej czynu),
 10. podjęcie działań zmierzających do poprawy znajomości przez strażników Straży Gminnej w Kochanowicach przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848 z późn. zm.), a także Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 20, poz. 201 z późn. zm.),
 11. podjęcie działań zmierzających do poprawy znajomości przez strażników Straży Gminnej w Kochanowicach przepisów regulujących wykonywanie czynności służbowych, w szczególności Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 20, poz. 201 z późn. zm.) zwłaszcza w zakresie poprawnego i zgodnego z przepisami wypełniania blankietów mandatów karnych, a także zapewnienie nadzoru nad realizacją przez strażników wymienionych zadań,
 12. spowodowanie przestrzegania przez strażników zapisów § 4 ust. 1, 5 i 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego (Dz. U. z 2002 r. nr 236,

poz. 1998 z późn. zm.) – a tym samym niezwłoczne sporządzanie i przekazywanie kart rejestracyjnych właściwemu miejscowo komendantowi jednostki Policji, a także zapewnienie nadzoru nad realizacją przez strażników wymienionych zadań,

13. spowodowanie wydawania notatnika służbowego strażnikowi podejmującemu czynności służbowe, celem zapewnienia prawidłowego dokumentowania czynności wskazanych w § 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr 220, poz. 1722) oraz § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu dokumentowania faktu użycia środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz 1719).

W związku z tym, że dnia 10 maja 2011 r. do tut. Urzędu wpłynęło pismo L. dz. Zw-IV-096-1/1066/2011/ZJ mł. insp. Jarosława Szymczyka, I Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach wraz z załączonym Pana pismem SE. 1710.04.2011 z dnia 27 kwietnia 2011 r. uprzejmie informuję, że zgodnie z treścią § 10 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 z późn. zm.) kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole wyłącznie przed podpisaniem protokołu. Zastrzeżenia te należy zgłosić kontrolującemu na piśmie w terminie 7 dni od otrzymania protokołu (§ 10 ust. 5 cyt. rozporządzenia).

W związku z faktem, iż przedmiotowy protokół kontroli w Straży Gminnej w Kochanowicach podpisał Pan w dniu 21 kwietnia 2011 r. kontrolujący nie byli uprawnieni do podjęcia czynności wskazanych w § 10 ust. 6 – 8 cyt. rozporządzenia.

Należy zauważyć, że część prezentowanych w piśmie poglądów, w szczególności dotyczących prowadzenia czynności wyjaśniających i trybu nakładania mandatów karnych (przesyłania ich pocztą), nie jest spójna z interpretacją zarówno Ministerstwa Sprawiedliwości, jak i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a stanowi jedynie wyrażenie opinii jednej z kancelarii prawniczych.

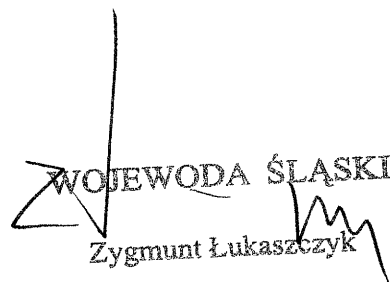
Jednocześnie, pomimo iż z treści wspomnianego pisma wynika, że niektóre z powyższych zaleceń zostały już zrealizowane, oczekuję poinformowania Wojewody Śląskiego, za pośrednictwem Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, w ciągu 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie realizacji zaleceń lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Nadmieniam, że realizacja powyższych zaleceń będzie przedmiotem kontroli sprawdzającej.

Wykonano w 2 egz.

1 egz. – adresat,

1 egz. – ad acta.

WOJEWODA ŚLĄSKI
Zygmunt Łukaszczyk